

Burjaad-Mongoloi УНЕН

BK(b) P-iin Burjaad-Mongoloi Mozkoom ba BMASSR-ei CGK-ai vderbvriin gazeta

№ 18 (2352)
1938 onoi
JANVAARIIN
21
P. AATNICA

14-xi zilee garua
ULAAN-VDE goorod,
BMASSR

Myneederei noomerto

△ Informaacionno medeesel △ Sojuuzai Soveedai ba Nacionaalnostinuudai Soveedai xamtarhan zasedaaniin yderei temdeglel △ Deputaad Moskaatovai yge △ Deputaad Zdaanovai yge △ Deputaad Kosiooroi yge △ Deputaad Bagiirovai yge. △ Deputaad Kosiooroi 2 doxi yge △ Modobedxel tuxai BK (b) P-iin B. M. Mozkoomi togtool. △ Daisadai uurxai but soxigdo.

SSR SOJUUZAI VERXOOVNO SOVEEDAI NEGEDEGEER SEESI

INFORMACIONNO MEDEESEL

SOJUUZAI SOVEEDAI BA NACIONALNOSTINUUDAI SOVEEDAI 1938 ONOI JANVAARIIN 17-NOI YDEREI XAMTARHAN ZASEDAANIIN TUXAI

Janvaariin 17-do, yderei 2 caasta, Kreemls dotor, Sojuuzai Soveedai zasedaaniin zaal soo Sojuuzai Soveedai ba Nacionaalnostinuudai Soveedai xamtarhan xojordoxi doxi zasedaani bolbo.

Nacionaalnostinuudai Soveedai tyryylegse, N. M. Sveernig zasedaaniin xytelbe.

Xamtarhan zasedaani deere xelsegdexe gehen xelnyydeidei tabadaxi pyynktiin johoor—deputaaduudta, deputaad ujalgnuudaa gyisedxelgeteiny xolbootoi gargaanuudii tylene tuxai asuud. Iine zasedaani deere tyryyysiin asuudal bolgon xelsexe gehen duradxalii SSR-ei Verxoovno Soveed abba. Deputaad P. G. Moskaatovoi duradxalaar SSSR-ei Verxoovno Soveed ne togtool abhan bana:

1. SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaadta, deputaad ujalgnuudaa gyisedxelgeteiny xolbootoi gargaanuudii tylene tula hara byriin nege-nege nyan tyxerig ygeze baixaar togtoo o.

2. SSSR-ei Verxoovno Soveedai Seesiin yjede deputaaduudai gargaanuudii tylene tula syidke soon tabin tyxerig deputaad byride togtoo.

3. SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaaduudta SSR-ei byxii tymer ba uhan zamuudaar tylenegeyi xaxiin erxe olgohon sag yrgelziin bileedyidii togtoo.

4. Deputaaduudtai xarilsaxa talaar ba predstavitelstvodo gargaşlagdaxa gargaanuudai tula, palaata byride—Sojuuzai Soveedai tyryylegşiiin ba tyryylegşii ologşodoi medel doru, myn baha Nacionaalnostinuudai Soveedai tyryylegşiiin ba tyryylegşii ologşodoi medel doru zil soo 300-300 mingan tyxerig tabiza xaxii SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyemei deeter xaraalxa.

SSSR-ei Verxoovno Soveed bolbol xamtarhan zasedaani deere xelsexe gehen zylinyydelegee xojordoxi pyynktiin—SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyemei hungalgii xelsexe orobo.

Sojuuzai Soveedai stareşiniin soveedhoo ba myn nacionaalnostinuudai Soveedai stareşiniin soveedhoo deputaad S. V. Kosiooroi duradxal oruulan yge xelebe.

Deputaad Kosiooroi, stareşiniin soveednuudaar Verxoovno Soveedai Preziidiyemei deere zylinyydegehen deputaaduudai neril duran tunxaglaana. Verxoovno Soveedai bolbol dursagdahan kandidaad byriin tus xan golos vaalalgaar SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyemei dooro zaaglahan sostaavtalgaar hungaba: SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDAI PREZIIDIYEMEI TYRYYLEGŞE:

1. Kalinin Mixaiil Ivaanoviç, Le ningraada, goorodoi ookrughoo deputaad, RSFSR.

SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDAI PREZIIDIYEMEI TYRYYLEGŞII OROLOGŞOD:

2. Xoxloov Ivaan Sergejeviç, Moskvaagai ookrughoo deputaad, RSFSR.

3. Petrovki Grigori Ivaanoviç, Dnepropetrovskii ookrughoo deputaad, USSR.

4. Nataleeviç Nikiifor Jaakovleviç, Slyckiin ookrughoo deputaad, BSSR.

5. Kasyimov Mir Başir Faddix Oglit, Sabiradskii ookrughoo deputaad, Azerbaidžanai SSR.

6. Maxaraadze Filipp Yeeseviç, Samreedskiin ookrughoo deputaad, Gyyziin SSR.

7. Papiian Macaak Petrooviç, Stepaanavaanskiin ookrughoo deputaad, Armeenai SSR.

8. Babaajev Xivaliit, Tedzeenskiin ookrughoo deputaad, Tykmeenei SSR.

9. Axyn-Babaajev Jyildaş, Andizaanskiin ookrughoo deputaad, Yzbegei SSR.

10. Şagadaajev Mynavaar Gaaranskiin ookrughoo deputaad, Tadžigai SSR.

11. Umyrzaakov Nyrbapaa, Çimk edskii ookrughoo deputaad Kazaxskii SSR.

12. Salixov Myraat, Ooşskii ookrughoo deputaad, Krgizei SSR.

SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDAI PREZIIDIYEMEI SEKRETAARIB:

13. Goorkin Aleksandr Feodoroviç, Kanaanskiin ookrughoo deputaad, Çyvaşiiin ASSR.

SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDAI PREZIIDIYEMEI GEŞYD:

14. Bagiirov Miir Dzai ar, Bakuagai Staalniin ookrughoo deputaad, Azerbaidžanai SSR.

15. Beerija Lavrenti Paavioviç, Tbilisiin Staalniin ookrughoo deputaad, Gryvziin SSR.

16. Biiyyer Vasili Konstantinoviç, Voroişilovskii ookrughoo deputaad, Daalyna Vostoqno xizaar.

17. Bydionnii Semion Mixailoviç, Şpetovskii ookrughoo deputaad, USSR.

18. Voolkov Aleksei Alekseijeviç, Gomeelskiin goorodoi ookrughoo deputaad, BSSR.

19. Dinmyxameetov Galei, Noovo Şişmiinskiin ookrughoo deputaad, Tataarai ASSR.

20. Zdaanov Andrei Aleksandroviç, Volodarskiin ookrughoo deputaad Leeningraad goorod.

21. Kaganoviç Jyili Moisejeviç, Goorkiinkiin Staalniin ookrughoo deputaad, Goorkiinkiin mozo.

22. Koosarev Aleksandr Vasilijeviç, Ordzoniukiidzevskii ookrughoo deputaad, USSR.

23. Krypskaja Na leezda Konstantinovna, Serpyxovskiin ookrughoo deputaad, Moskva mozo.

24. Malenkoov Georgi Maksimilianoviç, Kliniskiin ookrughoo deputaad, Moskva mozo.

25. Moskaatov Peetr Georgiyeviç, Şaxtiinskiin ookrughoo deputaad, Rostov mozo.

26. Nikolaajeva Klavdi Ivaanovna, Kaşinskiin ookrughoo deputaad, Kalinin mozo.

27. Petroovski Aleksei Nikolaajeviç, Kraasnovgardeiskiin ookrughoo deputaad, Leeningraad goorod.

28. Siidorov Ivaan Ivaanoviç, Oktaabrskii ookrughoo deputaad, Moskva goorod.

29. Staalniin Iosif Vissarionoviç, Staalniin ookrughoo deputaad, Moskva goorod.

30. Taxarov Adib-Girei, Maxac-Kaliin goorodoi ookrughoo deputaad, Dag-staanai ASSR.

31. Timoşenko Semi on Konstantinoviç, Xaarkovoi xydegei ookrughoo deputaad, USSR.

32. Ygaarov Aleksandr Ivaanoviç, Smoolynskiin ookrughoo deputaad, Leeningraad goorod.

33. Feedko Ivaan Feodoroviç, Zitomiirskiin ookrughoo deputaad, USSR.

34. Xryşoov Nikiita Sergejeviç, Kraasnov-preenskiin ookrughoo deputaad, Moskva goorod.

35. Ibragimov Raxim Kirejeviç, Melegroovskii ookrughoo deputaad, Baškiirai ASSR.

36. Şkiriakov Matvei Feodoroviç, Tyylbsk-Riazaanskiin ookrughoo deputaad, RSFSR.

37. Jysypov Ysmaan, Taşkeentiin Staalniin ookrughoo deputaad, Yzbegei SSR.

Zabharlahanai hyyleer, SSSR-ei Verxoovno Soveed bolbol xamtarhan zasedaani deere xelsexe johooi gurbadaxi pyynktiin johoor SSSR-ei pravitelstvoo—SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedii baiguulxa asuud lii xelselgede orobo.

Zasedaani xytelegse, Nacionaalnostinuudai Soveedai tyryylegse N. M. Sveernig bolbol SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Sov edai tyryylegse deputaad V. M. Moolotovoi iigeze med ylhen medyylgii unşaza ygebe.

„SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDAI SOJUUZAI SOVEEDAI BA NACIONALNOSTINUUDAI SOVEEDAI XAMTARHAN ZASEDAANIIN TYRYYLEGŞE—NYX. ŞVEERNIGTE

SSSR-ei Konstituciin 70 dxi statjaatai zoxilduulan ba SSSR-ei pravitelstviin baiguulxa tuxai asuudali SSSR-ei Verxoovno Soveedai yzmezde tabigdahanent i dşaramduulan, Aradai Komisaarnarai Soveed bolbol eeringee ujalgnuudai dyrygedehen deere tooldoi, tyloşelgete ujalga bejehee abaza, Verxoovno Soveedai urda tabina.

Ene niin Soveed Socialis Respyyblikenydei Sojuuzai Verxoovno Soveedai medermezde xyrgexii SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveed taniil guina.

SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegse—V. Moolotov.

1938 onoi janvaariin 17 do

Verxoovno Soveed bolbol SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşiiin medyylegii xelselgede orobo.

Preenide yge xelehen deputaaduud A. A. Zdaanov, M. D. Bagiirov, S. V. Kosioor bolbol Aradai Komisaarnarai Soveedai zarim Arkomaaduudai ba komiteeduudai (gadaadiin xeregyyidii erxilxe Aradai Komisaariad, uhan transportin Aradai Komisaariad, jysticiin Aradai Komisaariad, iskyystviin xeregyyidii erxilxe komiteed, beledxelnyyidii erxilxe komiteed) azal jabuulgi kriteikelen xeleded.

Deputaad P. J. Şpilevskiiin oruulhan duradxalaar, Verxoovno Soveed bolbol dooro dursagdahan togtool abba:

„SSSR-ei Verxoovno Soveed bolbol SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedta etigelee medyyle, ilgeed preeniin bolxo yj. soo deputaaduudai xe ehen kriteikete azaglatanuudii xaraadaa abalsaza, pravitelstviin sostaav tuxai duradxal oruulxii SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegse nyxer Viaçeslaav Mixailoviç Moolotovto daalgaxa“

Eneeger Sojuuzai Soveedai ba Nacionaalnostinuudai Soveedai xamtarhan xojordoxi zasedaani xaagdaba.

SOJUUZAI SOVEEDAI BA NACIONALNOSTINUUDAI SOVEEDAI 1938 ONOI JANVAARIIN 17-NOI XAMTARHAN ZASEDAANIIN YDEREI TEMDEGLEL

Yderei 2 caasta Sojuuzai Soveedai ba Nacionaalnostinuudai Soveedai xojordoxi xamtarhan zasedaani xelebe. Preziidiyeme—Sojuuzai Soveedai tyryylegse nyxer Andrejev, Nacionaalnostinuudai Soveedai tyryylegse nyxer Sveernig, Sojuuzai Soveedai tyryylegşii ologşod nyxer Lilseenko ba Segizrajev, Nacionaalnostinuudai Soveedai tyryylegşii ologşod nyxer slaanovta Levicki g-gşed taba.

Pravitelstvovno loozonuud deere nyxer Staalniin, Moolotov, Kalinin, Voroişilov, Kaganoviç, Kustoor, Mikojaan, Çyvbars, Zdaanov, Jejuov, Litvinov, Xryşoov, Petroovski, Goorkin, Beerija ba busad huuna.

Tyryylegse nyxer Sveernig zasedaaniin neere zuuraa, zylhexe zyllyydeidei tabadaxi asuudali—deputaaduudai deputaad ujalga dyrygexe jabadaltai xolbootoi deputaaduudai gargaanuudii tylene tuxai asuudali tyryysiin asuudal bolgon xelsexe duradxal oroo geze medeesene. Ene duradxalii deputaaduud batalan abba.

Deputaad nyxer Moskaatov bogoniin yge xelxedee, deputaaduudai, deputaad ujalga dyrygexe jabadaltai xolbootoi, deputaaduudai gargaanuudii tylene tuxai asuudali tuxai asuudalaar, Moskva moziin, Daalyna-Vostoqno, Yzbegei SSR-ei, Kazaxsk SSR-ei ba Tadžigai SSR-ei deputaaduudai dyrygexe duradxal oruulaba.

Zylhexe zyllyydeidei udaadai pyynktiin—SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyemei hungalgii.

Deputaad S.V. Kosiooroi yge ygetete. Kosioor bolbol stareşiniin soveedai daalgabariar SSSR-ei Verxoovno Soveedai sostaavta oruuldi hanaa şalhan kandidaturanuudii sonosoxo.

Nyxer Kosioor bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyemei tyryylegşede deputaad Mixail Ivaanoviç Kaliniin hungaxi duradxaba.

Deputaaduud nyxer Kaliniinda xaluun ovaaca xene. Tederer bolbol bolşevitgal bulad kogortiin xuuşana tyloşelgedede negii, aguu jixe Staalniin ynen soraatnigii negen hanaalaar amarsalana. „Uraal“, Mixail Ivaanoviç Kaliniin mandatugai! „SSSR-ei Verxoovno Soveedai mandatugai!“ gehen añaanuud zaal soo duuldana.

Nyxer Kosioor bolbol, sojuuzna respyyblikenydei toggoor, SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyemei arban negen ologşod ba SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyemei sekretariin kandidaturanuudii nerelbe. Zaal soo daxin aliga taşalgan bolno.

Bagiirov, Beerija, Bliyyer, Pydionnii, Zdaanov, Krypskajaa—geed nyxer Kosioor bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedai prezidiyemei geşydeidei xon dyryben kandidaaduudai neril nerelene. Zaal soo tahaggyi aplidimeent nuud bolno. SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyemei geşydeidei Iosif Vissarionoviç Staaliniin hungaxa geze nyxer Kosiooroi duradxal oruulxadan nerjeme aplidimeent nuud bolzo, xysete ovaacada orono. Deputaaduud negen hanal bodoloor huuriunghaa bodono.

„Uraal“, „Staalniin mandatugai!“, „Nyxer Staalniin uraal“, „Araduudai voozde nyxer Staalniin mandatugai!“ gehen abaanuud eideb xelenyyd deere duuldana.

Aguu jixe Soveed aradai deputaaduud bolbol eeringee inag, tyri voozde ba başni bygede aradai hungalmii, Soveed aradai moraalna ba po-

litikon negedeli balguulan temdeglehen, delxel deeretion demokratis Konstituciin zoxilongşil amarsalana. Soveedai gazaral byxii zaxa xizaar nuudhaa Kreemlyde jirehen, olomilloon azalşan oloniitiin elsgedemelnyyd bolbol, manal orondo socializmat ilaltii xylberilhen, itaq voozde SSSR-ei azalşanal xizaargyi inag ba bejee ygnexei bahn jabadali eehediingee bajaxsalauta abiaanuud ba nerjeme aliga taşalgaa xaruulana.

Nyxer Staaliniin xyndelhen ovaaca 15 minuuta soo yrgelgylene.

Tyryylegşiiin xeden udaa xonxo najargahanaal hylyde, esestee, zaal soo şimeegyi bolxodo, nyxer Kosioor bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyemei geşydeidei kandidaaduudai neril tooloo yrgelzelebe.

Duradxagdahan kandidaturanuudii tus sustan golosovaalxa xellebe. SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyemei tyryylegşede Mixail Ivaanoviç Kaliniin negen duugaar hungagdaba. Udaans, SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyemei tyryylegşiiin arba-negen ologşod hungagdaba SSSR-ei Verxoovno Soveedai Preziidiyemei sekretariata nyxer Goorkin hungagdaba.

Myn SSSR-ei Verxoovno Soveedai prezidiyemei 24 geşydeidei negen duugaar hungaba.

Arban taba minuutiin zabharlagiin hylyeer, Sojuuzai Soveedai ba Nacionaalnostinuudai Soveedai xamtarhan zasedaani yrgelzelebe.

Mil hajaxan Se slier hungagdahan, Verxoovno Soveedai Preziidiyemei geşydeidei loozodo oşoo huuriinuud ezelene. SSSR-ei Verxoovno Soveedai xylberilegşedil xyndelhen ovaaca udaan sag soo yrgelzelebe.

Seesi bolbol zylhexe zyllynydeidei udaadaxi asuudala—SSSR-ei pravitelstviin—SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedii baiguulxa jabadaldai orobo.

Tyryylegse Sveernig bolbol SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegse Viaçeslaav Mixailoviç Moolotovhoo miinii nere deere medyylge oroo geze medeesede, ene medyylgiiin sostaavii sonosoxo. Ene medyylge soo Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegse bolbol, SSSR-ei Konstituciin 70 dxi statjaatai zoxilduulan, ba SSSR-ei pravitelstviin emxidexe tuxai asuudali Verxoovno Soveedai yzmezde tabihantal ramta, SSSR-ei Arkomsveed xadaa eeringee ujalgi dyrygenende tooloo, eeringee tyloşelgete ujalga bejee abaza, Verxoovno Soveedai urda tabina geze SSSR-ei Verxoovno Soveedai deputaadai medermezde xyrgexii xysne.

SSSR-ei pravitelstviin—SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedii baiguulaxa tuxai asuudalaar deputaad A. A. Zdaanov tyryyn yge xelege.

Verxoovno Soveed bolbol Aradai Komisaarnarai Soveedta negen duugaar naidarital bana geze xelee xadaa, deputaad A. A. Zdaanov, Verxoovno Soveedai deputaaduudai niitiin hanal xaruulab geze bi hananab. Deputaaduud bygede bodno. Soveed pravitelstviin ba tereeni xylberilegse nyxer V.M. Moolotovii xyndelhen nerjeme ovaaca toino.

Zuun dala milloon soveed aradai eeringee zasagta xizaargyi duratal bahanaa xaruulhan, soveed pravitelstviin udaridagşil amarsalan

(Yrgelzeleins 2-doxi niurta)

SSR SOJUUZAI VERXOOVNO SOVEEDAI NEGEDEGEER SEESI

Sojuuzai Soveedai ba Nacionaalnostinuudai Soveedai 1938 onoi janvaariin 17-noi xamtarhan zasedaaniin yderei temdeglel

(YRGELEZEL)

amaršalgiin ygenyid zase-daaniin zaalal byxii xaxanuu-dhaa olon nacionaalna xelenyid deere garna.

Nyxer Zdaanov bolbol Arada Komisaarnara Soveedai sastaav tuxal eeringee durad-xalii Verxoovno Soveeda xyrtabixii V. M. Moolotovto daal-gaxa geze, duradxa oruulana. Ene duradxaal deputaaduud bolbol aplodismentnuud ba „uraa“ xaxaraldanaa daa-hašaana.

Saašans deputaad A. A. Zdaanov bolbol gadaada xere-gyydei Arkomaada azalja-buulga tuxal kritikenyydii xe-be. Zdaanov bolbol Narkom-voodal, ba myn iskyystviin xeregyydii erxilexe komiteed ba tereenei xyrtelberilegse nyxer Kerzeensevii erid kritikelebe.

Udaans yge xelegsed depu-taaduud nyxer Bagirov ba Kosloor gegsed nyxer V. M. Moolotovoor udariduulhan so-veed pravittelstvodo gyised

Deputaad G. P. Moskaatovai yge

Nyxed deputaad, Moskvaa moziin, Daalbno-Vostočno xi-zaar, Yzbeeksk SSR, Kazaaksk SSR ba Tadziigsk SSR-ei depu-taaduudal gryypehee, deputaa-duudal, deputaad ujalгаа дур-гexetel xolbootol gargašanuu-dai tyteberii xangaxa tuxal asu-dalaar duradxaal oruulxii xyse-neb.

Tobšo duradxaal oruulxiingaa urid, Verxoovno Soveedai depu-taaduudta, tedenei gargašiiin tyteberii onso šuxala baihanai xeden barimta yge xii xyse-neb.

Verxoovno Soveedai deputaad byxen xadaa, Soveed sojuuzai aguu jixe arada elyge demel-nyyd ba tuhamaršad myn байна.

SSR-ei Verxoovno Soveedai deputaad bolbol xaanahaa SSSR-ei Verxoovno Soveedta deputaad bolgogodo elyge dehen bai-gaab, tere hungaltiin okrugai hungašadtai amidiin ba sexe barisaaji taharaltagyi erxilxe ujalgatal.

Ene barsaan xadaa, eehediin-goo hungašadta—kolxoozuud-ta, yiledberiin gazarnuudta, emxi zurgaanuudta oxoxii, eehediin-goo hungašadtai bišegeer xarilsaxa baixii deputaadhaa xere-gien erine. Ene barsaan xa-daa, myn deputaaduudai eehediin-goo hungašadai ugtan abxii xereglene.

SSR-ei Verxoovno Soveedai deputaad byxen xadaa, gansal hungašadai erilte xariuu ygeed baixa biše, xarin tereenei hungašadai zygheo deputaad-taa tabiza bolxo asudalnuudii šiidxen bytešiin tylo, niuta-gai, gyrenei centraalbna ba oli-niitiin organizaacuudaar dam-zuulal zoxixo xemzee abxa ujalgatal.

Iime ušarhaa, bide bolbol ene byxii šuxalanuud ujalganuudaa dyr-gexete talaar, deputaad by-xende šuxala xeregete ysluovi bai-guulxa johotobdi.

Hungašadai intereesyyd xa-daa, deputaadai eeringe sag yrgelziin xydelmeriin tylog yje soo, hungašadtaa oxoxii zailašagyi xeregleze bolno.

Ziše abxada, xydeede xaba-ral tarilgiin, xuriaalgiin yjede, ton tylog yje soo gy, ali yiled-beriin gazarta xydelmeriin ty-leberii bytešehen zišeeger ab-xaar xydelmerize baihan, depu-taadta hungašadtaa oxoxo xere-gsel garza bolno. Iime ušarnuudta eeriin deputaad ujalгаа дур-гexiin tylo, deputaad xadaa, azal xydelmerihe taharxa ba tereentei xolbogduulan, xyleheo nege бага геесе болно.

Ondoo šiše, deputaad bolbol tereenei urda hungašadaar ta-bigdahan asudalnuudii šiidxen

DEPUTAAD A. A. ZDAANOVAI YGE

Nyxedyid, Verxoovno So-veedai deputaaduud: eeringe tylolelgiil bejehee abxa tuxal, Arada Komisaarnara Soveedai tyryy-legse Viageslaav Mikallovic Moolotovoi gar tabilgatal, Arada Komisaarnara Sovee-dai nerehee, ende zasedaaniin tyryylegseer sonoxogdohon medyyige bolbol manai ynde-hen zakoonoi—SSSR ei Kon-stituucatai byrin taaraxa bai-na.

Bi bolbol, xerbee, Verxoovno Soveed xadaa, Arada Komisaarnara Soveedta naidaxa eeringe naidabarida nege hanaltai balna geze xelee haa, Verxoovno Soveedai byxii depu-taaduudal niitiin hanalil xau-culxa balna geze hananab. (Zal soo baigšid byzele xyl deeree bodono, nerjeme aplodi-rovalana, aplodismentnuudans ovaaca bolno, „uraa“ xaxaraldana).

Hurihaa ablaanuud: Ver-xoovno Soveedai deputaad Viageslaav Mikallovic Moolotov mandatagai (Nerjeme aplodismentnuud „uraa“ xaxaraldanuud).

Nyxedyid, eehediin hun-gadamalnuud bolgozo bide-nii Verxoovno Soveedta ely-geehen, manai aguu jixe Eke oronoi arad oloniite bolbol soveed pravittelstviin jabuul-han ba jabuulxa baigaa tere polittikil demexiin tylo, Lee-nin—Staalina paarti ba soveed zasagai polittikilin tylo, ma-nai aguu jixe Eke oronoi xereg tuxada ene polittikil gadaadiin ba dotoodliis xeregyyde šuud jabuulxii tylo dekaabriin 12 oi hungalta deere eehediin-goo duunuudii nege hanaltai-gaar ygehen байна.

(Bygede xabaadagšad bodo-no, nerjeme aplodismentnuud, apodismentens ovaaca bolno, „uraa“ xaxaraldana).

Nyxedyid, pravittelstviin—SSR Sojuuzai Arada Komisaarnara Soveedai sastaav tuxal eeringe duradxaal Verxoovno Soveedta tabixii Viageslaav Mikallovic Moolotovto daal-gaxiin tuxal duradxaal oruul-nab.

(Bygede xabaadagšad bodo-no, nerjeme aplodismentnuud, apodismentens ovaaca bolno, „uraa“ xaxaraldana).

Nyxedyid, pravittelstviin—SSR Sojuuzai Arada Komisaarnara Soveedai baiguulxa tuxal asudalil zyšben xelse-xetel dašaramduulan, zarim Arkomaaduudal azaljabuulga tuxal xedexen azagaltanuudii xelxelil xysexe hen bainab. Jyyp geed ababal, zarim defeektnyyd ba hyyder talanuud manai xedexen arkomaaduudta bil байна.

Bi bolbol Leeningraada deputaad yge ababab.

Magad, bide, niuta-gai xydelmerilegšedte, ma-nai arkomaaduudal azaljabuul-ga bygede eli ba bygede ol-gosotol bišeg baixa bolxo, til-gebeš, xazuu talahaa jy-keen xaragdaaar байна.

Bi xadaa, gadaadiin xere-gyydei Arada Komisaradaazaljabuulga tuxal xedexen ygenyidii xelxelil xysexe hen bainab. Nyxedyid, gadaadiin xeregyydei arkomaad bolbol manai soveed pravittelstviin xyrtelberi doro eb napramdalil suud sexe polittikil jabuulna, manai xyndete Arkoom Mak-siin Maksimovic Litviinov bol-ol soveed gyrenei eb nairam-dalai polittikil jabuulxa xeregete ugaa jixe gabijaatai байна геге.

1). SSSR-ei Verxoovno So-veedai deputaaduudta, tedenei deputaad ujalganuudaa dyyr-gexetei xolbogdohon gargašanuu-dai xangaltii, hara, byriiin mingan tyxerigeer togtooxo.

2). Deputaaduudai, SSSR-ei Verxoovno Soveedai Seesiin yjede baixatali xolbootoi, gargašanuu-dii xangaxiin tylo, syy-tošniil 150 tyxerigei xemzeeti-geer togtooxo.

3). SSSR-ei Verxoovno Sovee-dai deputaaduudta, tyrtelberiyigeer, SSSR dotor tymer ba uhan zamaar jabaxa erxetei, sag yrgel-ziin bileedyidii togtooxo.

4). SSSR-ei Verxoovno Sovee-dai Prezidiymei smeteer, Sojuuzai Soveedai tyryylegšiin ba tereenei orologsodoi medelde, myn Nacionaalnostynuudai Soveedai tyryylegšiin ba tereenei orolog-sodoi medelde, deputaaduudtai xarlsaxiin ba predstavitel'stvo doo gargašada zil soo pala-ta byriiin gurban zuugaad min-gaad tyxerig xaralaxa.

jabadag baina geze eneentel-xamta xelere johotol bainab. SSSR bolbol ede oronuudta adalican toonoi koonilygiil baihanilins myn eli байна.

Jynde ene ilme geeseb, gehen asudal namda garna. Gadaadiin derzaavauudhaa SSSR-te baigaa koonilynyydei too, SSSR-hee gagaadiin derzaava nuudta baigaa koonilynyydei tootol adali biše, xarin olon baihan, ilme baidalii gadaadiin xeregyydei Arkomaad jyynde teseze baigaa geeseb. Manai xiliin saanaxi oronuudta ba myn gadaadiin oronuudtaš koonilynsk predstavitel'stvonuudal adali bai-ra jabadal manai aguu jixe socialis derzaaviin xysexe ba xysedalihaa garna biše gy. (Aplodismentnuud).

Manai ilmiin zarim tedii tailbari-nuudii abxaa xysehe, kojor-doxi asudalda orokom. Bi xa-daa, gadaadiin xeregyydei Ar-koomaad bolbol Japoonaai ba marioneetogno Mančoy-go geze nerelegdegeei ageentnuudal buzagai, xuligaansk ba -provokacioonno jabuul-ganuudta byril erid šanga bai-xa hen geze hananab. (Nerjeme aplodismentnuud).

Nyxedyid, Daalbno—Vos-toogdoxi manai xarilsaanaai debzeltii azaglaad xaraxadaa, bidener byxen bolbol, manai zyyen xilennyid, deere Japo-naai ba Mančoy-go geze nere-legdegeei ageentnuudal zy-hee jamar-negen elzeete pro-vokaciin boloogyi yderynyd ysexeen байна геге xaranabdi.

Araduudal xooronliin xaril-saanaa ba erxim noormii ton xuuli busaar ba gyzgeligeer ebdehen ba xabšahan hyylei faakt—pasazilnuud ba pošta šireze jabahan, manai grazdan samolloodii provokacioonoor barihan faaktš xadaa eneentel tuxal xelene. Ene samollood ba eneentel soo jabahan ašaaji busaaxa talaar bodoto xemzee-nyyd mynee xyrtar abtaagyi байна геге bideende ali zerge eli байна.

Mani hanaxada, japoonaai imperializmai xuligaantaza ja-baa ageentnuudal zygehe ja-mar-negen provokacioonno aashiin oroldoš garxa argagyi bolxor, manai zyyen xile de-exi xarilsaaji zuramšaluulan haizaruulxa ilme bodoto xem-zeenyyd manai diplomatiin šugamaar abtaagyi байна геге geheende manai oronoi byxii azal-šanaa niitiin hanal nege bai-na. (Šuujama aplodismentnuud).

Nyxedyid, eneentel xazuu-gaar mynee Francaada jyn bolzo байна геге, bi jyrdeš oilgonogyil.

Bidenel—SSSR-ei—tedentei ton nigta xarilsaatal baihan, tedentei bidenel byri dytelde-ze baihan mete, tere oronoi pra-vittelstviin eeringe teritoo-ri deere SSSR-te esergy ter-rorlizm xelil nomlozo ba em-xidzeze baihan organizaaciin bai-xa jabadali toxioolduulxa baihan, ilme baidalii jyn geze oilgoxo geeseb. Ene xadaa, ga-daaadiin-inal balralaxa erxe tu-xai xuuliin yndeheer bolno geze xesedeg байна.

Maniil hanaxada, ene ilme biše. Miniil hanaxada, ilme tyrelei or-ganizaaciin Fraansiin teritoo-ri deere baihan faakt—bidenel normaalbna xarilsaatal baihan, beje beje xarilsan tuhalalsaxa tuxal paaktii bidenel xehen, ilme gyrenei teritoo-ri deere, ilme tyrelei organizaaciin baihan jabadal bolbol oros ba oros biše ugai, eldeb buzagai-nuudai aktiivna xarša azalja-buulanuudii, beje bejede xarilsan tuhalalsaxa paaktii bidenel xehen pravittelstviin zygehe, specialbna ba zoriuu-taar urmašulan jabadal-haa ondoo biše jynš biše geeseb.

Nyxedyid, bidener tesengli-zon geesebdi, zygeer, narkom-vood xadaa xeden zilde hu-uhan tere mieellihee šamduuxan buuxa (enieeden), xerbee ton gyisedš biše xadaa, jyrdeš jyyjš haa, manai uhan traan-sportiin koraabiinuudii nar-komvoodal jabuulxa baihan tere aaliyan jabadalaar bišeer, jabaxa xeregete. Ene talaar, manai arkomaadta ba tere-nei xyrtelberide ton jixe dyter-xišeeg baihan hanaa amar ba teniger baixa jabadali da-ban haigaxa, ba xerbee uhan traansportiin baidal ene iše-ger ee ygelzeleze boloo haan, niitiin tesel halaza bolxo bai-na, xerbee ene xereg udaaxai seesi xyrtar zahagdaagyi haan, urdanaixidaal adli, uhan traansportiin Arada Komisa-riaada xyrtelberi tušaa xyxil-del dongodogdogyi байна.

(Enieeden) Bi bolbol arada komisaarii darii gargaša xaxaxiin erilete xene bišeb, zygeer le, Ver-xoovno Soveed bolbol mynee xyrtar xydelmerilegšedee oroxo-xodo, byril deere xydel-meriledeg bolxiin šuxala bai-han tuxal uhan traansportiin arada komisaariaada ene tal-aar uridšalan hanuulxa johotol geze hananab.

Tusgar onso šuxala udxa-šanartai, soveed xydelmeriin yšee nege otrash bil. Ene talaar soveed iskyystviil xara-da abanab. Soveed iskyystvo bolbol manai aradta ali tuxain jixe udxašanartai bainab geze eli.

Soveed iskyystviin xygzelte bolbol manai oronoi azalšanai urgaza baigaa kilytyrne eril-

til xangaxa jabadaltai xolbo-tol geze eli байна. Soveed iskyystviin ene yselte bolbol byxil xyn amitalan eriltii yselte ba xygzere, ede erile-nyytil xangaxa zizaarlašagyi arga baidalnuudii olgohon, socializmai ilaltanuudtai xolbootol байна геге bygede medexe байна.

Kilytyrne eriltynyidei ysa-tetel gyised zoxildon, zala-darovaaniin yselte iskyystvo-boo bolzo байна. Bideni byxide bolbol, manai orondo zal-darovaani ba taalaatnuud zerge halcan sešegeer badaran baihanal geršennyid bolxo байна. Soveed zasag, soveed pravittelstvo bolbol manai iskyystvii byxii sojuuznaa zy-pyiblikenyde huldašagyi xaxaral ba oroldolgoor xyrtel-berii. Eneen tušaa miniil jixede delbelen xelehelei xereg yge-daa,—ene bygedende eli gabi hananab.

(Yrgelzelein 3-daxil niuud)

SSR SOJUUZAI VERXOOVNO SOVEEDAI NEGEDEGEER SEESI

Deputaad A. A. Zdaanovai yge

(Yrgelzelel)

al geese gy? Enomai iskyyst-
vlin xereggydii erxilke komi-
teedai tyryylegse geese gy,
all kommitvojazzar (zaiguul
berkaazig) geese gy? (Nieeden
bolno). Iskyystvlin xereggydii
erxilke komiteedaimai tyryy-
legse bodolgotyiseg le baina
baa. (Zyb gehee ablaanuud
garna. Aplo dismeentnuud).

telberier manai oronoi iskyyst-
vlin xereggydii xangaza sadaxa
baixa aabzedbi geze bi hana-
nab.
Ede dutagdaluud zarim
aradai komisaarnarai azalja-
buulgada saasadaa zahagda-
xiiin tula Aradai Komisaarnarai So-
veedai tyryylegse bolbol mi-
niiil ede kritikee azaglatanuud-
dii xoiixonii xydelmeridee xa-
raadaa abxa beze geze bi ha-
nanab: (Aplodisneentnuud).

kaar baigaa geze hanagdaxaar
baigaa, gebes—myn tereense-
len beledxelei komiteedai zyg-
hee eneende jamarshi hanalaa
tabihanilns xaranagyibdi.
Beledxelei komiteedai ondo
halbarianuudai xydelmeriil
abaad xaraa haa, bide mynee-
xil baidal xaraxabdi, gebel nyxer
Kobsoovoi zyghee jamarshi
tyme oroldolgoty xuitxan-
xai, saarhaar udaridara, zara-
daa xyrtexegy biselgenyyd
ba jamarsh bodoto xereggyi,
xytelberi yzenebdi. Bidener
eneentii dab deeree niutaguud
gegyr xaranagyibdi.
Beledxelei komiteedai siste-
teeme soo kaadranuudal talaar
ton bologoyi baidalai tuxai,
bi jaabaş ablaagy baixa sada-
xagyi bainab. Manalida ton
olon xooxon ezegy gazarnuud
baina. Xenelş medexere bide,
niutaguudai xydelmeridee ba-
ga saga xariiusadag geesebdi.
gebes gyrenei organizaacia ba

tereenei udaridagsad kaadrai
tuxaida exin tyryyn hanaagaa
zoboxo johotoi baigaa. . . Ene
xydelmeriilni tuxai, eeriingee
sisteemil kaadraar ykomplek-
tovaalka jabadaliil bahal xara-
nagyybdi. Beledxelei komitee
bolbol eeriingee kaadrii de-
sens tataxiin orondo unagaaza
baina geze bi sexe xelexe bai-
nab. Xereggydii imel bolood
bainal daa.
Dutu xydelmeritei arko-
maadnuudal zergolyyleed xara-
da beledxelei komiteedai xy-
delmeriilni dutuuns xeterkel
baina geze bi toonob.
Eneenei tuxaida Arkoms-
veedai tyryylegse erid hanalaa
tabixa johotoi. Myn xereggy-
dee zahaxiin orondo muudxaa-
za baihan udaridalga xeregtei
bişe, eneentii helgexe johotoi
geze toonob. (Aplodisneent-
nuud).

Deputaad S. V. Kosiooroi yge

(Xojordoxioo xelege)

Nyxedyd deputaaduud, xo-
jor palaatiin stareşiniin sovee-
duud xadaa, Verxoovno Soveedai
prezidiymei sostaavai projeek-
tii taanarai yzemzede tabxii
namda daalgahan baina. Minii
tunxaglaaxaa xyseheh, Verxoov-
no Soveedai Prezidiymni sosa-
taav tuxai duraxalii yndehei-
xiin tula nege xeden yge
xelexii zysşegiiit.

denei baigaagy usaranş xadaa,
palaatiin tahaldabarita zasa-
daaniinudii ba Verxoovno So-
veedai palaatanuudal xamtar-
han zasedaaniinudii xytelbe-
rilke fyynke bolno. Verxoovno
Soveedai Prezidiym bolbol
Verxoovna Soveedai toosoxo
oorgan bolno. Iime hee ene
bolbol eeriingee sostaavta
xojor palaatiingaa tyryylegse
ba tedenerel orologsodtoi bai-
xa johogyi baina.

Deputaad S. V. Kosiooroi yge

Nyxed deputaaduud, minii
arda tee yge xelege oraator-
nuud mete, bidener bultadaa,
manai pravitelstvodo—Aradai
Komisaarnarai Soveedai
ta tereniil tolgoilzo baihan nyxer
Moolotovto xysed naidalgii
negehan hanalaar naidaxabdi ge-
ze bi xadaa etigetel bainab.
(Aplodisneentnuud)

zaraltagy baixiin gadana, xarin
xereggydii unaza yrgelzelbeer
le baina. Jamarş halzaralta
ygei baina, jyb gerehe, beled-
xelei komiteedaa xereglegde-
leg saarhan xytelberi bolbol jam-
nar hain jymede asaraxa ge-
şeb. Gexiin xamta, xereggydii
baidal uragşaa dabxixagy bai-
na.

Deputaad M. D. Bagirovai yge

Nyxedyd, Verxoovno So-
veedai deputaaduud. SSSR-
ei pravitelstvodo—Aradai Kom-
isaarnarai Soveedai, tereniil
tolgoilgoş nyxer Moolotovto,
Verxoovno Soveedai deputaad
nyxer Ziaanovai naidabari
zyylyhenel tuxai hanaanzil bi
dyrendens demzeneb. (Aplodis-
neentnuud). Deputaad nyxer
Ziaanovai hanaanzil bi
demzeneb: Pravitelstvoin şine
sostaavil SSSR-ai Aradai
Komisaarnarai Soveedil—Ver-
xoovno Soveedai batalgada
tabixii Viageslaar Mikailoviç
Moolotovto daalgaxa.

Manai graazdanuudal erxe
xamagaatliil ba revolyucioonno
zakooniil xamagaalan baixiin
tylee tabigdahan, soveed gy-
renei oorganuudal toodo manai
Stalin Konstituucar Jystiiciin
Aradai Komisaariaadta
ilangajaa jixe huuri tabiaatai.
Byxesojuuzna Soveeduudal on-
so VIII-dugaar şjezdiin Staa-
lin Konstituucii batalan abhan-
haa xoşo zilhee ylyyken bolzo
baina. Jystiiciin Aradai Kom-
isaariaadai xytelberilil ba byxii
xydelmeriil, Konstituucatai
baraldnuulan, yndeheerens xu
bilaxilins tylene eneexen sig
dyren xyreşer baina.
Jystiiciin Aradai Komisa-
riaad, nyxer Kriileenkiin
niurta, eneenee dyrygeze şa-
daagy gehen olon faaktnuud
bidenerite bil baina. Graazda-
nuudal urda aradai sydeşjaagai
otçoo xexe zergiin ton şuxala
udxa şanartai asudal xadaa,
Jystiiciin Aradai Komisaariaadta
oroidoş xabaadaagy, xarin
nyxer Kriileenko ene xeregii xy-
telberilze şadaagy ge xede bol-
no.

Minii urda tee yge xelegeş
lelehen zylinnydii dabta-
xagyi, tişeb, mynee ende xe-
gegegyi negen centraalşna
alban gazar tuxai ene tribyyn
deerehee jyy-xeexen xelexe
şalgatab geze hananab, jyb
xede, tereenei muu xydelmeri-
ilins ilangajaa manai Ukraini
na toboşo xaragdadag jym.
Beledxelei Komiteedii iime
deere medeneb, zygşer eneel,
aradai komisariaad bolgogdon
şinelegdehens ton zyb bolno.
Ene organizaaciin xytelbe-
legse nyxer Kobsoovoi xy-
delmeriilni tuxai xelexe geşeb.
Hajaxanşag la, beledxelei
komiteedhaa, myn tereenei niu
şagajşii organizaacanuudhaa,
şaglaaraad baihan xorotonoi by-
xeli bylog baandii maltaza xa-
dahan baigaabdi.

Iime xeden ziseenyd baina.
Tariaa talxii radagalka tuxai
asuudalişii xaraza yzeşii.
Ene zilde bidener tariaa tu-
şalgii erte dyrygeşebdi. Jan-
vaars hara soo byxii tariaa-
nai sklaad soo ba hain xuşaa-
tal bairaar baixa baigaa. Ynen
deeree mynee jyy xaragdanab.
Ukariinada kolxozniiguud xadaa,
mynşee olond ppynt-
nyyde, gyrende xudaldahan
tariaagaa zeeze ba natuura ty-
lelegşee oruulza baina. Teed,
tuşaan abxa gazargyi, jyyb
xede byxii sklaaduudiiş taria-
agaar dyryxexi, zarim taria-
aaniinş gazaa xebehe, sklaa-
duudainş orol duhaaldag bai-
na. Xedii boltor iime baidal
yrgelzelke jym.

Myn tereenselen, gadaadiin
xereggydii Aradai Komisaaria-
dai praktiis xydelmeri tuxai
deputaad nyxer Ziaanovai
kritiken azagalgatai negede-
neb. Delxei deereş ton jixe,
ton xysetei derzaaviin interee-
syydii ba erxil xamagaalka,
manai oronoi aldar gabijaada
xygemşer xamagaalkii bidener,
Verxoovno Soveedai de-
putaaduud bolbol gadaada xe-
reggydii Arkomaadaixidhaa
erilte xexe erxeteibdi. (Aplodis-
neentnuud).

Kaadranuud bygedii şidrexe,
—geze nyxer Stalin xelexe
hen. Kaadranuudii şadabari-
taigaraşilen abra jabadal, xy-
myzyylyxe, debzylyxe ba beled-
xexe, tedenerel kvalifikaaciil
deşegyllyxe jabadal—ede byxii
jabadaluud xadaa. Jystiiciin
Aradai Komisaariaadai sere
ujalgans bolno. Ede asuudal-
nuudaar nyxer Kriileenko bol-
bol honirxodoggyi baina.
Tişebş nyxer Kriileenko
bolbol jystarkoomoi asuudal-
nuudaar xaişa xereg xydelme-
rildeg baina. Jystarkoomii xy-
telberilxiin tylene jixegşer in-
ciatiiva ba eerteş anaxaralga
tabixa jabadal erigdedeg baina.
Xerbee, urdaniinş nyxer Krii-
leenko jixenii şagaa tyrişmda
ba alpinişmda ygee haş, my-
nee şadarai naadalg da ygene.

Tariaa talxii, produuktii gu-
şaa, gyrenei zeriil halxinda
şabisa baihan xorotonii şyyd-
nehan hajanaar proçesil bidener
şartaagyibdi.
Produuktnuudii beledxede,
deputaaduudii zaaxanşii
gutaangygeşer xadagalka ba
şoron soogoo xubaarilan zeeze
baixa johotoi sesteemil haiza-
şuulxiin tulada, toxiooldohon
baidal xadaa, pravitelstvoin
zyghee egeel şuud sexe xem-
şeenyydii abxii erihen baina.
Beledxelei komiteedai xydel-
meriil haizaruulza şadaxaar ba
haizaruulmaarşii xeden olon
xemşeenyydii, xeden togtoom-
şonuudii Sojuuzai Arkomsveed
bolbol eeriingee zyghee abha-
lilins medeze bainab.

Ene alban gazarii tolgoiluu-
ari, niutagal xydelmerileşee,
şini udaan sag soo beledxelei
sisteeme soo xydelmerilhen ba
beledxelei xeregel haisa me-
deşer bolhon xyn—nyxer Ko-
bsoov gegşe tabigdahan bai-
naa.
Bidener, niutagdaxi xydel-
merileşged bultadaa, nyxer
Kobsoovoi xydelmerileşe xil-
tehee xoşo beledxelei komi-
teedai byxii sisteeme soo xe-
gegydii zahaxiin tulada johoti
gedegilin, bodoto temesel
şilxens geze hanahan baigaab
ba. Geşeb, bidener jixegşer en-
gyrhen baibabdi. Nyxer Ko-
bsoovoi xydelmerileşe baigaa
şee soo, xorologiin xoşoloniiş
şadaxiin talaar zaaxanşii ud-
xa şanartai, zaaxanşii ologog-
şomoor xydelmeriilni xarana-
gyibdi.

Uhan traansportiin Aradai
Komisaariaadai talaar Verxoov-
no Soveedai deputaad nyxer
Zdaanovai xehen kritiken
azagalgi bi zybşeneb. Nyxer
Ziaanov xadaa, neefti-
produktiin şireştiin baidal
tuxai xelexe. Bidener xadaa
neeftiilni uqaastag deere xydel-
merilnebdi, manai hungagşad
xydelmerileşed—staxaanovtan,
Azerbaidzaana neeftiilni azyi-
ledberiiin oronoi inzenerne-
tensii xydelmerileşged xadaa,
manai gyrenei; manai socia-
liis azyledberiiin oronuudii
ba socialis xedee azaxuiji
dyrendens, tahaldaagygeşer
şingen goriuucar xangaxiin
tylene byxii şadala, byxii orol-
dolgoşo tabina. Xerbee sag
bolzor soomş ba tahaldaagy-
geşer xereglegdeg ppyntnuud-
taa neefti-produkca ygeşe
baigaagyilhaamna, manai prav-
itelstvoin tereende ton ji-
xeer anaxaralş tabihaar bai-
tar, uhan traansportiin Aradai
Komisaariaadai muugaar xydel-
merilheniins eneend deerehee
xelegdexe baina.

Manai gyrende byxii spoor-
tii tereenei toodo tyrişmda, alp-
inişmda ba şatarai naadalgii
jixer delgyrylyxiin tylene te-
mesegşedei negeniinş bi eereş
bainab. Geşeb jystiiciin Aradai
Komisaariaad şingi ton şuxala
udxa şanartai komisaariaadai xy-
telberi ba xydelmeriilni zaaxans
huladuulxa jabadaliil, oroloşo
baihan Arkomaadaigaa xydel-
meride nyxer Kriileenkiin xai-
şa xeregeer xandahanii, bi zyb-
şeeşe şadaxagy bainab.

Gexiin xamta, bidenerite ton
şuxala organizaaciin tuxai
asuudal xelegdexe baina. Ali
şergiin xem xemşeggyi jixe—
şeden millooni zeriil beledxe-
lei komiteedai garta baihi
halaad yzeşii; bidener xeden
şuun mingan ppyd tariaa tal-
ta, ugaa jixe mixa şugtuulab
ba, bişe olon janziin produukt-
nuudii beledxenebdi. Ede byxii
gyrenei zeriilni bidener gamna-
na johotoibdi. Bidener bolbol
nyge byxeniil, tyxerig byxe-
lii, toonno byxeniil gamnaaxa
johotoibdi. Beledxelei komitee-
dai sostaav soo xydelmeriilni y-
xeşe ba haizaruulxiin tulada,
pravitelstvoin tabihan eriliin
niurto johotoi şuud sexe teme-
lii bide xaranagyibdi.

Gyrenei ba xydeşegi tariaa
tatalgiin azal şingi şuxala
asuudaliil toirozo, duugai garza
şadaxagy bainab. Argagy
muu xeregtei, zaram muutai
ba jixegşer zeriilni gutaadag,
manai gyrenei tariaa tatalgiin
zarim sisteemenyydei meeb-
nicenydii zaram haitai bolgo-
xiin tylene nege yjede nelieed
olon xemşeenyyd abtahn bai-
naa. Gurba hara soo byxii bai-
dalaa zahaza bolkoggyi baigaa
gebes, bagaş haa, uhanai
uradxaal bairaar baigaa geze
bi otçoodoo ygeneb. Ugaidxa-
daa eneş ygei.
Gurba hariin urda jamar-
nuud buzagai baidaluud
meebnicenyd deegyyr bai-
ga haa hem, mynee deereşii myn
le iime baina. Xeregeş zahaza
abziin tylene tabihan byxii ma-
nai oroldolgo, niutagal xydel-
merileşenei oroldolgo, niutagal
organizaacanuudal oroldolgoi
xadaa, ene sisteemilni byrok-
raad baidal deerehee manai
xexe gehen byxii jymenyd
ygei bolgogdon. Iime baidal
saasadaa yrgelzelen baixa bol-
xogyi geze bi toonob. Tariaa
tatalgiin udxa şanartai tuxai
taanarta xelheleiş xereg baba
baina. Xorologşonor xadaa en-
de jixegşer jymii gutaagaa,
edener xadaa niutaguudal tariaa
tatalgiin sisteemenyydii
halxinaa ba prostoi meebnic-
enydii unaxiin tulda xyree.
Ene xeregii darii zahaza ab-

Tereenselen, SSSR-ai Ar-
komsveedai dergedexi iskyyst-
vlin xereggydii erxilke komi-
teedai xytelberiiin talaar xeh-
nen, Verxoovno Soveedai de-
putaad nyxer Zdaanovai ton
taarastal ba zyb kritikedee
niileneb. Irkyystvlin xereggy-
dii erxilke komiteedai muu-
xytelberi gansaxans Leening-
raad deere yzgedene bişe, xar-
in arbanegen sojuuzna reş-
pyyblikenydii negen bolxo
manai Azerbaidzaandaş yzge-
dene.

Nyxer Kriileenkiin niur
deere bidener xadaa, xentei xö-
reldeze baina biibdi alpiniş ta-
tai gy ali jystiiciin arkomaadai
gy tereenee bidener medexe
xeregtei bainabdi. (Enieeldeen)
Medenogyib, nyxer Kriileenko
eeriingee xen deere toolon
geşeb, geşeb Kriileenko bol-
bol buliaaldalgagy, muu jys-
tarkoom geşeb.

Bişe respyyblikenydhe jire-
nen nyxedtei xöreldeed yze-
de, teregeersii myn le hain
deş, zarim zarim gazarnu-
ud byrliş jimuu baihanal tuxai
şadada medetei bolno. Beled-
xelei komiteedai xydelmeriilni
xaraza yzede, bidener jyy
xaragdanab ge xede, tende hal-

Nege aradai komisariaadai
tuxai bi nege xedii yge xe-
lexe hanaab. Nyxedyd, Ver-
xoovno Soveedai deputaaduud,
Stalin Konstituucar—delxei de-
rexii egeel demokratiis Kon-
stituuca bolbol manai gyrenei
graazdanuudta tulai jixe er-
xenydii beşizylyhen baina.
SSSR-ai graazdanuudal erxil
xamagaalka jabadal—xadaa
imagta jixe udxaşanartai bai-
na. Ebderşegii eşehediingee
erxil xamagaalkii ba revolyu-
cioonno zakoonoi johoor xima-
gadan xamagaalkii manai gy-
renei graazdanuud bolbol zo-
xixo oorganuudtaa erilte xe-
xe erxetei.

Aradai Komisaarnarai Sovee-
dai şine sostaavil nyxer Moo-
lotov bolbol Verxoovno Sovee-
dai batalalgada tabixadaa ene-
entii xaralsaxa beze geze bi nai-
danab.
Verxoovno Soveedai deputa-
duud bolbol Aradai Komisaar-
narai şine sostaav batalxadaa,
manai Stalin Konstituucanaa
garhan byxii eritenyydii ama-
zaltataigaraş bodoto baidal de-
ere neberrylyze, şadaxa jysti-
ciin Aradai Komisaariaadai xy-
telberilni demzeşe geşe etige-
hen bainab. (Aplodisneent-
nuud).

Manai graazdanuudal erxe
xamagaalkii ba revolyucioonno
zakooniil xamagaalan baixiin
tylee tabigdahan, soveed gy-
renei oorganuudal toodo manai
Stalin Konstituucar Jystiiciin
Aradai Komisaariaadta
ilangajaa jixe huuri tabiaatai.
Byxesojuuzna Soveeduudal on-
so VIII-dugaar şjezdiin Staa-
lin Konstituucii batalan abhan-
haa xoşo zilhee ylyyken bolzo
baina. Jystiiciin Aradai Kom-
isaariaadai xytelberilil ba byxii
xydelmeriil, Konstituucatai
baraldnuulan, yndeheerens xu
bilaxilins tylene eneexen sig
dyren xyreşer baina.
Jystiiciin Aradai Komisa-
riaad, nyxer Kriileenkiin
niurta, eneenee dyrygeze şa-
daagy gehen olon faaktnuud
bidenerite bil baina. Graazda-
nuudal urda aradai sydeşjaagai
otçoo xexe zergiin ton şuxala
udxa şanartai asudal xadaa,
Jystiiciin Aradai Komisaariaadta
oroidoş xabaadaagy, xarin
nyxer Kriileenko ene xeregii xy-
telberilze şadaagy ge xede bol-
no.

Likbeezei asuudalaar xenş xydelmerilnegyi

Ulaan-Ydiin, xileeme bolgo-
xo №1 zavoodta yseg bişeg
medexegy ba бага medexe
jabadaliil usadaxa xydelmeri
ogto jabuulagdanagy. Uşaranş
ene asuudalaar xenş xydelme-
rilnegyi.

dans adagiins 30 garan xyn
şuglarxa johotoi baihan aad,
miil 23 xyn şuglarhan baina.
Goorodoi gegerelei tahag
xadaa, xileemenei zavoodta
nege bagşii ygeşereş hanaa-
gaa amar şoo. Ende gegerelei
tahagai zyghee jamarşii xytel-
beri ba kontrolş baixagy.
Mynşee xyrtur huragş ba za-
voodai xytelberileşged eşhed
xorondoo xydelmerileşegşee ta-
laar barisaagy, beşe jeeşe me-
dexegşii baina.

Tus zavoodai 100 garan xy-
delmerileşedeins 50-60 xyniins
yseg bişeg ogto medexegy ba
baga medexe bainad. Ene olon
toonoi xynyydi huraga talaar
jyyşe gegenedgyi gebel, aldu
bolxogyi.

Ene faaktiin johoor byxii
kombinaadans ene tedii bai-
han boltoit.
Iimeer byxii xydelmerileşee
samotiookta tabiaad baixadans
jamar jymen bytexe geşee.
Yseg bişeg бага medexe ba
ogto medexegy jabadaliil yne-
xer usadaxiin tula ysed xy-
delmeri xereglegdene.
Gyrenei udxa şanartai ene
şuxala xydelmeride zavoodai
xytelberileşged ba goorodoi
gegerelei tahag geşe onso
anaxaralaa tabixa ujalgatal.

C. Nimaajev.

SSSR-ai Verxoovno Soveedai deputaaduud I. D. Papaanin, E. T. Kreenkel, P. P. Şirşoov ba J. K. Feodorov gegşedei raadioograama

„Moskva, Kreemib, SSSR-ai Verxoovno Soveedai
negedegeer Seeside. Xyndete nyxedyd, bidener bol-
bol taanartai xamta Verxoovno Soveedai negedegeer
Seeside baixa argagy bainabdi. Bidener bolbol paarti
ba pravitelstvoin daabarii dyrygen, ene bajaxalanta
haihan ydernyydte uradxuul mylihen deere eşhedingee
xydelmerinydii yrgelzelylyze bainabdi. Zygşer byxii
soveed aradtai xamta eşhedingee hanal ba bodoli
aguu jixe oronoi zyrxende xanduulnabdi. Bidener
bolbol ton sylöete aradai hungagdalmnuudta, Ver-
xoovno Soveedai tyryşiin deputaad manai tyrel
Stalinda ajaar xoliin Grenlaandiin dalaihaa bolsşevii-
gai xaluun mendii xyrgenebdi.

Papaanin, Kreenkel, Şirşoov Feodorov.
1938 onoi janvariin 17“.

